

DON BOSCO

✠ *magazine*

**BuSO Don Bosco Halle:
“Elke jongere een toekomst bieden,
ongeacht diens beperkingen”**

**Journalist Stijn Vercruysse:
“Don Bosco is de verandering
van mijn leven geweest”**

Feest van Don Bosco

Tim Bex — Hoofredacteur

Het is woensdag 31 januari en ik ben uitgenodigd in buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) Don Bosco Halle om het feest van onze inspiratiebron te vieren. Een als Don Bosco verklede leerkracht hout groet de leerlingen hartelijk terwijl zij op hun beurt genieten van een wafel en een heerlijke kop chocolademelk. Sommige jongeren stralen zelfs op dit vroege uur tonnen enthousiasme uit en volgen Don Bosco's intrede vol overgave. Anderen vragen zich met ietwat slaperige ogen hardop af wat er juist gaande is. Nog niet zo heel lang geleden maakten Sinterklaas, de kerstman of andere verklede leerkrachten hier exact dezelfde intrede en konden ook zij rekenen op de nodige portie enthousiasme. Don Bosco staat hier op gelijke voet, dat is meteen duidelijk.

Terwijl ik beseft dat er op honderden plaatsen in Vlaanderen en Nederland op dit moment gelijkaardige taferelen plaatsvinden, verschijnt er een glimlach op mijn gezicht: 'Don Bosco – de echte deze keer – gaf het voorbeeld, maar ook anderhalve eeuw later leveren zijn vele opvolgers prachtig werk', denk ik bij mezelf. Toch is het de vreugde van de leerlingen die me het meest raakt. Hoewel het personeel deze feestdag wekenlang tot in de puntjes uitgestippeld en verzorgd heeft; het zijn de jongeren die het feest maken of kraken.

Maar jongeren kunnen meer dan feestvieren. Een week eerder interviewde ik nog een 17-jarig meisje over thema's als klimaat, zingeving en de toekomst. Uitspraken als "geloof draait om verbondenheid tussen mensen" en "hoewel er veel uitdagingen zijn, geloof ik dat we verandering kunnen brengen" volgden elkaar in sneltempo op. De maturiteit waarmee zij en vele andere jongeren in het leven staan, kan ons allemaal inspireren. Ik hoop dan ook van harte dat de verhalen van deze jongeren – en van diegenen die hen op weg helpen – ook jou kunnen motiveren.

Joke

Joke is 17 jaar en maakt deel uit van ons panel. Ze studeert Humane Wetenschappen in het Paridaensinstituut in Leuven en heeft ook na de schooluren een drukke agenda. Dans, dwarsfluit, Pluskamp of speelpleinwerking: als ze maar bezig kan zijn!

Verderop in het magazine leer je Joke alvast beter kennen aan de hand van de vier elementen van het oratoriocriterium: thuis, school, speelplaats en zinplek.

colofon

Don Bosco magazine is een gratis driemaandelijks uitgave van de Salesiaanse Familie voor de beweging rond Don Bosco. Meer info op www.donbosco.be

Hoofredactie en redactie: Tim Bex (TB), Bart Decancq (BD) en Anja Hoozevee (AH) • **Vormgeving:** Revista (www.revista-media.be) • **Coverfoto:**

Tim Bex • **Fotografie:** Paul Snoeren (p. 4-5), Stephanie De Becker (p. 8-12) • **Illustraties:** Kürt Maes (p. 35) • **Druk:** Van der Poorten nv Leuven •

Verantwoordelijke uitgever: provinciaal Bart Decancq, François Gaystraat 129 1150 Brussel **Abonnement:** gratis aan te vragen bij dbmedia@donbosco.be (Vlaanderen) en info@donbosco.nl (Nederland). Uw persoonlijke gegevens zijn voor u ter inzage. Ze worden nooit aan derden doorgegeven en dienen enkel voor de verzending van Don Bosco magazine. **Giften:** voor Vlaanderen steeds welkom op Don Bosco Centrale vzw BE27 4272 1008 4573 en voor Nederland op Stichting Don Bosco NL88 INGB 0000 7140 05 met vermelding van "Don Bosco magazine".

26

Reportage

Jongerenwerker Fatih De Vos uit tv-programma 'Zorgen voor mama':
"Als kind van verschillende culturen voelde ik me nergens thuis"

8

Interview

VRT-journalist Stijn Vercruysse (46):
"Don Bosco is de verandering van
mijn leven geweest"

13

Opgemerkt

Aanpak Don Bosco nog altijd bron
van inspiratie voor Lucy Geertman:
"In Mexico leerde ik het belang van
Don Bosco's preventieve aanpak"

20

Op missie

Missionaris Juan Linares (80):
"Onaanvaardbaar dat miljoenen
kinderen geen kind kunnen zijn"

34

Het panel

Ligt ons nieuw jongerenpanel
wakker van het klimaat? "De grote
vervuilers zouden toch wat meer
actie mogen ondernemen"

02 Intro

04 Projecten in de kijker

Assel Don Bosco Centrum wil
ecologisch paradijs worden

6 In beeld

Warm samenkomen tijdens
Winterbar

14 Actua

GRIENTA, een nieuw 'veilig
verblijf' voor jongeren in nood

16 Het vuur van Don Bosco

BuSO Don Bosco Halle

18 Het getal

Vijf vormen van vasten die erg
populair zijn

23 Column

24 De Link

30 Don Bosco in beeld

33 Afscheid

34 Het panel

36 Avondwoordje

Assel Don Bosco Centrum wil ecologisch paradijs voor jongeren worden

Duurzaamheid staat zonder twijfel hoog op de agenda van jongeren. Uit onderzoek van Unicef blijkt zelfs dat jongeren hun zorgen over klimaatverandering gemiddeld een 8,3 op een schaal van 10 geven, omdat ze bang zijn dat er niet op tijd actie wordt ondernomen. Voor Assel Don Bosco Centrum genoeg redenen om hun pijlen te richten op ecologie, duurzaamheid en spiritualiteit.

“In eerste instantie lijkt het onderwerp spiritualiteit wellicht wat *off topic*”, opent Bob van Dillen (58) het gesprek. Hij is bestuurslid van Assel Don Bosco Centrum en maakt tevens deel uit van de nieuwe werkgroep die speciaal rondom deze thema’s in het leven is geroepen. “Spiritualiteit is echter een onmisbaar onderdeel van dit drieluik”, stelt Bob.

Verlammend effect

“Klimaat en duurzaamheid zijn voor jongeren een belangrijk en tegelijkertijd beangstigend thema. Die angst kan een verlammend effect geven, wat ervoor zorgt dat jongeren geen actie meer ondernemen”, verduidelijkt hij. “We horen zelfs van jongeren dat zij niet van plan zijn om kinderen te krijgen, omdat ze twifelen aan de toekomst van onze planeet. Dat zijn zorgelijke ontwikkelingen en spiritualiteit kan hierbij helpen. Verbondenheid met het grotere geheel, met de Schepper zelf, biedt perspectief op een hoopvolle toekomst en geeft kracht om in actie te komen.”

“Spiritualiteit geeft ook verbondenheid met anderen om vanuit dezelfde overtuiging samen de schouders eronder te zetten”, gaat Bob verder. “Zonder die verbinding kan het al snel voelen alsof niets lukt. Als je echter in Gods kracht staat

en samen optrekt, kun je heel veel dingen doen. Don Bosco zelf gaf ons daarin het goede voorbeeld. Zijn grote dromen en doelen ontwikkelde hij altijd vanuit Gods nabijheid en leiding. In die goddelijke kracht speelde Don Bosco zaken klaar waarvan mensen dachten dat ze onhaalbaar waren. Daarom houden we bij Assel Don Bosco Centrum ecologie en duurzaamheid nauw verbonden met spiritualiteit.”

Pauselijke inspiratie

Geïnspireerd door de encycliciek *Laudato Si’* van paus Franciscus en zijn recente brief *Laudate Deum*, wil Assel Don Bosco Centrum de komende jaren concrete acties ondernemen. “Naast het verduurzamen van het terrein en de gebouwen door betere isolatie en zonnepanelen, willen we bijeenkomsten voor jongeren organiseren rondom thema’s als schepping, klimaat en biodiversiteit. We willen jongeren de mogelijkheid bieden zich actief in te zetten voor het klimaat”, vertelt Bob. “De mooie ligging op de Veluwe maakt Assel Don Bosco Centrum een uitermate geschikte plek hiervoor. De meest logische zaken zoals afvalscheiding, regenwateropvang en uitbreiding van de moestuin gaan we de komende tijd als eerste oppakken. Het liefst willen we dat Assel Don Bosco Centrum zo snel

Door de prachtige ligging is deze locatie ideaal voor dit project.

“Klimaat en duurzaamheid zijn voor jongeren een belangrijk en tegelijkertijd beangstigend thema”

– Bob van Dillen

mogelijk energieneutraal wordt.”

Zo wil Assel Don Bosco Centrum zich in de nabije toekomst ontwikkelen tot een ecologisch paradijs voor jongeren. “Onze droom is om een groen en duurzaam centrum te worden waar jongeren zich thuis voelen en iets kunnen ervaren wat beantwoordt aan hun behoefte aan zingeving. De aarde en alles wat daarop leeft moet gekoesterd en beschermd worden. Een verschuiving van kapitalisme naar een maatschappij waarin wij in harmonie samenleven met de schepping is naar mijn mening cruciaal, vooral voor de jonge generaties. Deze droom is wat ons betreft verwezenlijkt als we zien dat jongeren zich met elkaar, met God en de schepping verbinden en weer hoop krijgen voor de toekomst.” (AH) – ✝

Wil jij een bijdrage leveren aan duurzaamheid en in actie komen tegen klimaatverandering? Dan is Assel Don Bosco Centrum op zoek naar jou! Er zijn allerlei mogelijkheden om te helpen, voor jong en oud. Scan de QR-code voor meer informatie:

Heb je zelf een project dat je graag in de kijker wil zetten? Geef dan een seintje via dbmedia@donbosco.be

Levens verbeteren terwijl je technische vaardigheden ontwikkelt

Leerlingen uit het zesde jaar Elektriciteit-Elektronica en Industriële Wetenschappen van Don Bosco Helchteren ontwikkelen een systeem waarmee mensen met een beperking preventief onderhoud van hun rolstoel kunnen inplannen. Tegelijk stimuleert het de

gebruikers om actiever en zelfstandiger te bewegen. De school werkt voor dit project samen met Orthomed, een fabrikant van medische apparatuur. De leerlingen ontwikkelen zo niet alleen hun STEM-vaardigheden, maar verbeteren ook levens.

Gratis maandverband voor leerlingen

Wist je dat vijf procent van de Vlaamse meisjes niet naar school komt omdat ze geen menstruatieproducten kunnen kopen? Omdat ongesteld zijn geen zorg mag zijn, kunnen de leerlingen van Don Bosco Haacht nu gratis maandverband krijgen op school. In alle meisjes-

toiletten werd een maandverbandautomaat geïnstalleerd. Leerlingen die de producten nodig hebben, kunnen ze op een discrete manier bekomen. De menstruatiemiddelen zijn beschikbaar voor alle schoolgaande meisjes, met de nadruk op de meest kwetsbare.

Vormingsdag met ergonomische tips voor onderhoudsploeg

Af en toe krijgen de leerlingen van een school een dagje vrij zodat de leerkrachten een vormingsdag kunnen volgen. In Don Bosco Hechtel waren het deze keer echter niet de leerkrachten, maar was het de onderhoudsploeg die gevormd werd. Het team kreeg ergonomische tips voor tijdens het

werk. Na de theorieles gingen iedereen aan de slag met deze tips: emmers tillen, schoolbanken verplaatsen, dweilen uitwringen ... Ilse Mertens, kinesiste en personal coach, stuurde hun houding en handelingen bij zodat onderhoudswerk lichamelijk minder belastend wordt.

Warm samenkomen tijdens Winterbar

Op 27 januari organiseerde Bosco Base opnieuw haar jaarlijkse Winterbar. Tijdens dit 'winterevenement van het jaar' komen animatoren, stafleden, vrijwilligers, helpende handen en vele anderen gezellig samen in een knusse setting met warme vuurtjes, fonkelende lichtjes en aanstekelijke livemuziek. Tijdens deze avond konden de vele aanwezigen op z'n salesiaans genieten van lekker eten en drinken en een fijne babbel.

VRT-journalist Stijn Vercruysse (46) over Afrika, het klimaat en ... pesterijen

“Don Bosco is de verandering van mijn leven geweest”

Wie 's avonds rond 19 uur de televisie aanzet en dankzij *Het Journaal* het wereldnieuws tot in de huiskamer laat komen, loopt een reële kans VRT-journalist Stijn Vercruysse op het scherm te zien. Voor vele kijkers is hij een vertrouwd gezicht wanneer het om thema's als klimaat en Afrika gaat. Wat minder mensen weten, is dat Stijn ook een Don Boscoverleden heeft. Meer zelfs: Don Bosco Kortrijk was voor hem een soort redding.

Onderwijzen doe je met je hart: een uitspraak van Don Bosco die in al onze scholen gestalte krijgt. Dat heeft ook Stijn mogen ervaren. Hoewel hij intussen een gerenommeerd journalist is, zag zijn jeugd er niet altijd even rooskleurig uit. Pesterijen op school zorgden ervoor dat hij halverwege het tweede jaar van de middelbare school van school moest veranderen. Toen kwam Don Bosco op zijn pad. “Don Bosco Kortrijk stond bekend als een school waar leerlingen en leerkrachten een erg hechte band hadden. Dat is exact wat ik toen nodig had.”

Wat liep er fout op je eerste school?

“Ik begon mijn middelbare school-carrière op een jongensschool in Kortrijk en werd om onverklaarbare redenen van de ene dag op de andere

slachtoffer van pesterijen. Wat begon als een onschuldig grapje evolueerde al snel tot mijn hoofd in de vuilnisbak of erger. Als je niet van je afbijt, word je slachtoffer. Ik werd er een. Ook in het tweede middelbaar gingen de pesterijen verder. De directie en leerkrachten deden niets en thuis durfde ik er niet over praten ... Als kind schaamde je je om met zulke verhalen naar je

“Ik bouwde banden op met zowel leerlingen als leerkrachten”

ouders te gaan. Mijn moeder had blijkbaar toch iets in de gaten en het duurde niet lang voor ik dan toch mijn verhaal deed. Uiteindelijk beslisten we om na de kerstvakantie van school te veranderen.”

Don Bosco Kortrijk?

“Klopt. In die tijd stond Don Bosco bekend als een school waar een heel open communicatie tussen leraren en leerlingen was én waar leerlingen erg

aan elkaar vasthingen. We zijn naar Don Bosco Kortrijk gegaan met de vraag of ik kon aansluiten. Dat kon. Ik kende er niemand, maar werd meteen opgenomen in de groep. Ik bouwde banden op met zowel leerlingen als leerkrachten, nam deel aan buitenschoolse activiteiten, maakte er vrienden die ik vandaag nog steeds goede vrienden mag noemen, enzovoort. De openheid, de betrokkenheid van de leerkrachten, het pestbeleid ... Schitterend! Voor mij is de overstap naar Don Bosco de verandering van mijn leven geweest.”

Zo'n 30 jaar later speelt een groot deel van Stijns leven zich af onder de VRT-toren in Brussel. Het is klokslag 9 uur en de buitenlandredactie verzamelt in een van de vele vergaderlokalen: wat zijn de onderwerpen van de dag? Welke thema's moeten zeker in de radio- en tv-uitzendingen aan bod komen? Welke specialisten worden gecontacteerd? Briefing gedaan en actie!

Wat moeten mensen zich bij jouw job voorstellen?

“Ik begon bij de VRT in 1999 en werk intussen al zo'n vijftien jaar op de buitenlandredactie. Dat houdt in dat wij met ons team bekijken wat er zich buiten de grenzen afspeelt en welke items we aan bod willen laten komen. ▶

Stijn werkt al sinds 1999 bij de VRT, de openbare omroep voor radio en televisie in Vlaanderen.

Dat kan in radio- of tv-uitzendingen zijn, maar evengoed via online artikels, Instagramposts of zelfs TikTok filmpjes. Ook voor Terzake maken wij regelmatig reportages.”

De buitenlandredactie? Dan neem ik aan dat jij regelmatig weg bent?

“Dat valt mee. Zo’n 60 procent van de tijd werk ik vanuit België. Tijdens de ochtendbriefing bekijken we wie welke onderwerpen voor zijn rekening neemt en gaan we aan de slag. Een journalistiek stuk tegen het middagjournaal en in de namiddag hetzelfde voor *Het Journaal* van 19 uur. Tussendoor gaan we aan de slag voor andere media. Mijn expertisedomeinen zijn Afrika en het klimaat. Mijn voorstellen hebben daar dus meestal mee te maken. Zo komen er deze maand belangrijke verkiezingen in Senegal

aan. Ik maak op dit moment een aantal voorstellen voor reportages en vertrek binnenkort naar Senegal. Zo komen we bij die andere 40 procent: het werk vanuit het buitenland. Het leukste deel van de job.” *(lacht)*

Kies jij zelf of en wanneer je naar het buitenland vertrekt?

“De helft van mijn reizen zijn voorbereid – ideeën die goedgekeurd worden, de andere helft is ‘*breaking news*’. Met andere woorden: het zou zomaar kunnen dat ik nu opgebeld word, dit interview moet onderbreken en vanavond het vliegtuig moet nemen. Mijn job kan dus best onvoorspelbaar zijn. Maar die verslaggeving in het buitenland is fantastisch. Zestien uren per dag voortdurend bezig zijn: reportages draaien en monteren, artikels doorsturen, live

gaan ... Daarvoor doe je het.”

Je expertisedomeinen zijn klimaat en Afrika. Waarom juist die twee?

“Afrika vond ik reeds als jonge gast een fantastisch werelddeel en ik ging er regelmatig heen: Tanzania, Kameroen, Senegal ... Afrika intrigeert mij: de landen, de geuren, de kleuren, de geluiden, de drukte. Het spreekt je wel of niet aan en mij duidelijk wel. *(lacht)* Daarnaast droomde ik er altijd van journalist te worden. Na tien jaar in de sector realiseerde ik mijn ambitie en kon ik als Afrikajournalist starten. Klimaat was eerder een toevalstreffer. Ik zat al lange tijd op de algemene verslaggeving en was het beu om van het ene ongeluk naar het andere te rijden. Ik wilde mij specialiseren in iets. Dirk van Zundert, die toen klimaat deed, maakte de overstap naar

Terzake en niemand was geïnteresseerd om hem op te volgen. Ik heb die kans dan maar gegrepen. Snel daarna was er de klimaattop in Kopenhagen in 2009 en intussen is het klimaat een héél belangrijk onderwerp geworden.”

Je komt graag in Afrika, maar hebt ongetwijfeld ook al heel wat ellende gezien?

“Nieuws wordt meestal gemaakt op plaatsen waar ellende heerst. Dus ja, ik heb de grootste drama's en meest schrijnende toestanden gezien. Ik denk dan meteen aan de hongersnood in Somalië in 2011. Ik zag daar massaal kinderen sterven; kinderen die de leeftijd van mijn eigen kinderen hadden. Dat was erg confronterend. Aan de andere kant blijft Somalië me bij omdat ik toen een grote impact heb gehad. We waren er net op het moment dat de hongersnood officieel werd uitgeroepen en wereldnieuws werd. Onze beelden hebben toen onder meer een 1212-actie op gang gebracht. Op zo'n moment voel je dat je impact hebt. Het schrijnende aan de ene kant en het feit dat je als journalist een impact kan hebben aan de andere kant: een vreemd gevoel. Een tweede herinnering is de oorlog in Tigray (Ethiopië) twee jaar geleden. Wij waren de eerste ploeg die in Tigray, in het hart van het oorlogsgebied, was binnengeraakt. Niemand wist hoe de situatie er was, maar wij hebben dat kunnen documenteren. Achteraf werd ik door mensenrechtenorganisaties en experts gebeld om mijn ervaringen te delen. Ik ben zelfs op internationale media geweest. Maar opnieuw: die schrijnende situaties krijg je niet meer uit je hoofd. Ik herinner me bepaalde scènes levendig: een ziekenhuis waar voor de ingang een gewonde vrouw met haar baby zit te wachten. Haar borst half doorgesneden en naast haar een volledig getraumatiseerd kind, omzwachteld in een met etter doorweekt verband. Beiden wezenloos voor zich uit aan het staren, duidelijk compleet in shock. In dat ziekenhuis

“Je verlaat oorlogsgebied en een paar uur later sta je thuis het gras te maaien. Heel raar om die klik te maken”

zelf was niemand om te helpen. Geen dokters, geen verpleging, alleen maar zieke mensen. Die afgrijselijke geur zal mij altijd blijven. *(stilte)* Mijn bijdrage heeft die oorlog natuurlijk niet opgelost, maar wel aandacht gevestigd op het feit dat daar zulke zaken gaande zijn.”

En dan stijgt je vliegtuig op en kom je in de Westerse luxewereld terecht ...

“Je vertrekt naar de luchthaven, valt in slaap, wordt wakker in Brussel, neemt de trein naar huis, gaat de kinderen van school halen en een paar uur later sta je het gras te maaien of balletjes in tomatensaus klaar te maken. Het is heel vreemd om die klik te maken. De eerste dagen ben ik meestal wat chagrijnig, maar het is niet zo dat ik die dingen meesleep. Ik vertel er alleen niet veel over. Die blik van dat stervende kind, die geur van dat ziekenhuis, dat geluid van die explosies ... Dat krijg je niet uitgelegd. En toch is dat wat je wil bereiken: dat mensen vanuit hun huiskamer zo dicht mogelijk bij dat gevoel komen en diezelfde frustratie voelen.”

Daarom dus behoorlijk wat negatief nieuws tijdens Het Journaal.

“Media-aandacht is cruciaal, kijk maar naar die 1212-actie. Pas als er media-aandacht is, wordt er iets gedaan. Ik was vorig jaar in Somalië en ook toen heerste daar hongersnood. Het was echter de oorlog in Oekraïne die alle aandacht opeiste. Politici maken zich er ook niet populair mee als ze geld sturen naar verre landen waar mensen niet van wakker liggen. Hoe los je zo iets op? *(zucht)* Ik denk dat zo'n

vorm van egoïsme er altijd zal zijn en dat die ‘ver-van-mijn-bed-show’-gedachte zal blijven.”

Jef Vermassen zei een tijd geleden in dit magazine dat wij in een ‘ik-maatschappij’ leven en dat er in Afrika meer een ‘wij-maatschappij’ heerst. Is dat wat je bedoelt?

“Ik denk niet dat dat de reden is waarom er zo weinig aandacht is voor de conflicten in Afrika, maar het klopt wel. Ginds heb je een soort van collectivisme. Als iemand van de groep het minder goed krijgt of uit de boot dreigt te vallen, gaat de groep ervoor zorgen dat die terug aan boord komt. Omgekeerd geldt hetzelfde: als iemand erbovenuit stijgt, wordt verwacht dat hij gaat teruggeven aan de groep. De Ubuntu-filosofie: ‘ik ben omdat wij zijn.’ Hier leven we meer individualistisch, ieder voor zich. Anderzijds wil ik toch ook opmerken dat Afrika geen land is en dat er een enorme diversiteit tussen de verschillende bevolkingsgroepen en landen is. ‘In Afrika heerst collectivisme en bij ons individualisme’, klopt dus niet. Europa is ook geen land, hé. Er zijn soms grotere verschillen tussen pakweg Kenia en Senegal dan tussen België en Somalië.”

Afrika en klimaat lijken thema's die ver uit elkaar liggen, maar niets is minder waar. De hongersnood in Somalië is bijvoorbeeld een gevolg van klimaatverandering.

“Die hongersnood is het gevolg van extreme droogte, van vijf mislukte regenseizoenen na elkaar. De zware

modderstromen in Sierra Leone waar meer dan duizend doden vielen, de cyclonen die verdrievoudigen in Mozambique ... Allemaal gevolgen van de klimaatverandering. We moeten zelfs zo ver niet kijken. De overstromingen in Wallonië of in de Westhoek, ook dat is klimaatverandering. Zelfs nog kleinschaliger: tekenbeten. Toen ik vroeger op kamp ging, had er amper iemand een tekenbeet. Nu vinden mijn kinderen bijna dagelijks teken als ze op kamp gaan. Binnenkort gaan de malariamug, de tseetseevlieg of andere tropische insecten hier kunnen

gedijen. Allemaal klimaatverandering. Alles wat we nu zien, werd voorspeld in de klimaatrapporten.”

De klimaatmarsen waarmee jongeren zo vaak in het nieuws kwamen, zijn dus terecht?

“Jongeren zijn duidelijk bezig met het klimaat en dat is maar goed ook. Wat me de laatste tijd wel opvalt, is dat de angst voor de transitie groter wordt. Iedereen weet dat er iets moet gebeuren, maar wat er moet gebeuren is zo drastisch dat de angst daarvoor groot is. Ook de politiek helpt onvoldoende

omdat politici, als ze moedige maatregelen zouden nemen, de verkiezingen verliezen. Een voorbeeld: toen Ben Weyts Vlaams minister van Mobiliteit was, stelde hij een vorm van rekeningrijden voor. Een goede maatregel om het verkeer op de snelwegen naar beneden te halen, wat positieve gevolgen zou hebben voor het klimaat. Naarmate de verkiezingen naderden, bleek uit peilingen dat de partij daarvoor afgestraft zou worden. En stemmen gaan voor, dus het voorstel werd ingetrokken. Als politicus is het moeilijk om moedige beslissingen te nemen. Mensen zijn bang voor de transitie en vrezen dat het hen zal raken in hun portemonnee. Ze geloven dan liever dat het allemaal nog niet zo erg is: ‘Die paar extra stormen en overstromingen nemen we er wel bij.’ Tot je zelf met je voeten in het water staat.”

“Jongeren zijn duidelijk bezig met het klimaat”

Ben jij veel bezig met je eigen ecologische voetafdruk?

“Mijn financiële situatie laat het niet toe het leven te leiden dat ik zou willen leiden op vlak van ecologie. Maar wat ik kan doen, doe ik. Ik heb op dit moment bijvoorbeeld geen auto en ga een elektrische auto leasen. Ik fiets zoveel mogelijk en neem het openbaar vervoer. Maar dat is ook een budgettaire overweging. Ik heb bijvoorbeeld een gratis treinabonnement als journalist. Als ik zie hoe duur een treinrit is voor mensen die dat voordeel niet hebben ... (slikt) Ik probeer dus zo duurzaam mogelijk te leven, maar het moet ook haalbaar blijven. Ik eet minder vlees, maar leg ook soms een lekkere steak op de grill. Ik heb zonnepanelen, maar niet alleen uit ecologische overwegingen. Ook omdat dat een goede investering is. Ik denk dat de overheid ecologisch leven dringend meer moet belonen. Op dit moment leven we in een omgekeerde wereld: als je duurzaam wil leven, is het bijna onbetaalbaar. Terwijl vervuילend leven net onbetaalbaar zou moeten zijn. We zijn er nog niet.” (TB) —

Aanpak Don Bosco nog altijd bron van inspiratie voor Lucy Geertman

Lucy Geertman is 60 jaar en heeft jarenlang bij de salesianen op een project voor straatkinderen in Mexico gewerkt. Daar leerde ze hands-on hoe belangrijk de preventieve aanpak van Don Bosco is.

“Bij de straatkinderen in Mexico leerde ik het belang van Don Bosco’s preventieve aanpak”

“Mijn geschiedenis met Don Bosco begon toen ik een tiener was en op jongerenreis in Lourdes werd begeleid door een salesiaan. Later hadden we een reünie in Assel, waar ik me abonneerde op een paar aan elkaar geniete stencils, wat nu het Don Bosco Magazine is. *(lacht)* Daarin las ik over een reis naar een project met straatkinderen in India, een avontuur waar ik als kind al van droomde. Die reizen werden destijds georganiseerd door salesiaan Harrie Kanters. In India leerde ik veel over het leven van Don Bosco en maakte ik voor het eerst kennis met tradities zoals het avondwoordje.”

“Na die reis wilde ik meer doen voor straatkinderen. Die kans kreeg ik bij de salesianen in Mexico, waar ik mocht helpen met hun werk onder straatkinderen. In Mexico trof ik dezelfde armoede aan die Don Bosco destijds in Turijn zag. Straatkinderen werden uitgebuit, mishandeld en belandden als vanzelf in het criminele circuit. In die periode leerde ik veel over de preventieve aanpak van Don Bosco. Daardoor zag ik hoe belangrijk het

is om te beginnen bij kinderen, want op die leeftijd kun je nog voorkomen dat ze eindigen als verslaafde of crimineel.”

“Don Bosco leerde mij ook om altijd te zoeken naar wat kinderen wél kunnen, ook al geloven ze op dat moment misschien niet in zichzelf. ‘Kan je fluiten?’, vroeg Don Bosco aan een straatjochie. Dit deed hij om aan te geven dat iedereen potentie in zich heeft, want de jongen kon inderdaad fluiten. Die potentie in een straatkind naar boven halen, is enorm belangrijk. Zo ontwikkelt zich eigenwaarde en zelfvertrouwen. Na Mexico ben ik in het Don Boschuis in Amsterdam gaan wonen, waar we onder meer dakloze jongeren opvingen. Tegelijkertijd kon ik met mijn opgedane kennis en ervaring heel wat jongeren voorbereiden die via SAMEN naar het buitenland gingen. Dat heb ik lange tijd gedaan. In 2018 werd ik straatpastor in Nijmegen, waar ik met dak- en thuisloze mensen werkte. Een rauwe wereld die voor mij hand in hand ging met de werkwijze van Don Bosco.”

“Momenteel ben ik pastoraal werker in Pelgrimsoord en Klooster Wittem en ook daar pas ik zijn levenslessen toe. Don Bosco leerde mij bijvoorbeeld dat mensen écht gezien willen worden. Achter elk kaarsje dat hier wordt aangestoken zit een verhaal en dan ben ik er om steun te bieden. Daarbij heb ik altijd de vier elementen uit het oratorio van Don Bosco voor ogen: thuis, school, speelplaats en zinplek. Ze vormen een totaalpakket die elk mens nodig heeft om zich te ontwikkelen en gelukkig te zijn. Daarbij was Don Bosco een priester die niet boven, maar naast de jongeren stond. Zo wil ik ook hier in Wittem naast de mensen te staan door hen aandacht en een thuisgevoel te geven. Als het even kan ook wat rust, bezinning, troost en hoop.” (AH)

GRIENTA, een nieuw ‘veilig verblijf’ voor jongeren in nood

Begin februari namen de eerste jongeren hun intrek in GRIENTA in Eeklo, een nieuw veilig verblijf voor jongeren dat door Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen en De Triangel in het leven werd geroepen. “Jongeren die onmogelijk thuis of in een open voorziening kunnen verblijven en meestal al een onderbroken hulpverleningstraject achter de rug hebben, kunnen bij ons terecht”, vertelt Peter Noteboom, verantwoordelijke bij GRIENTA en al zo’n dertig jaar actief in de zorgsector.

De Triangel uit Lievegem en Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen kregen van het Agentschap Opgroeien de toestemming om de handen in elkaar te slaan en samen een nieuw aanbod van veilig verblijf te organiseren voor jongens en meisjes van 12 tot 18 jaar. Zo zag GRIENTA het levenslicht. “De term ‘veilig verblijf’ is ontstaan toen de overheid de keuze maakte om de gesloten begeleiding van minderjarigen die een delict hebben gepleegd te scheiden van minderjarigen die niet in hun thuissituatie of in een open setting kunnen verblijven omwille van een verontrustende situatie”, legt Peter uit. “Een logische keuze, want het is niet gezond om die beide groepen samen te zetten. Die laatste groep, jongeren die in een verontrustende situatie verkeren, kan bij ons terecht.”

Plaatsing door jeugdrechter

Een jongere kan echter niet zomaar binnen- of buitenwandelen bij GRIENTA, maar wordt door een jeugdrechter geplaatst. “Dat gebeurt

“Een jongere verblijft hier zo kort mogelijk, maar zo lang als nodig”

wanneer er een problematische (thuis) situatie is”, verduidelijkt Peter. “Die kan aan meerdere factoren te wijten zijn: enerzijds hebben deze jongeren vaak te maken met een zeer onveilige thuissetting of is hun situatie in de jeugdhulpvoorziening onveilig, anderzijds hebben deze jongeren zelf ook meestal psychiatrische problemen, waardoor zij een gevaar voor zichzelf en/of anderen kunnen vormen. Maar jongeren die een delict gepleegd hebben, zal je hier dus niet tegenkomen. In totaal hebben we plaats voor twaalf jongeren tussen 12 en 18 jaar. Ieder van hen heeft een aparte kamer met douche en toilet, daarnaast zijn er vier ontspanningsruimtes waar telkens één begeleider en twee jongeren tijd kunnen spenderen. De aanwezigheid van een sportveld, meerdere dieren, een moestuin en eigen ateliers garandeert bovendien een

zinnvolle dagbesteding, aangepast aan de mogelijkheden van iedere jongere die hier verblijft.”

Een verblijf binnen de ‘gewone’ jeugdhulp is voor deze jongeren dus onvoldoende. Toch is de bedoeling daar zo snel mogelijk naar terug te keren. “Aan de hand van een bepaalde vorm van geslotenheid proberen we de verbinding met zichzelf en de samenleving terug te vinden met als doel zo snel mogelijk weer verbinding te krijgen met het netwerk of weer over te schakelen naar de reguliere jeugdhulp”, aldus Peter. “Bij GRIENTA komt de jongere in een soort van veilig oefenterrein terecht. Reeds vanaf de instroom zijn we bezig met de uitstroom: hoe kunnen we deze jongere helpen om zo snel mogelijk weer aansluiting te vinden met de maat-

schappij? Een jongere verblijft hier zo kort mogelijk, maar zo lang als nodig. Er staat bij ons geen termijn op een veilig verblijf. Zolang ze hier verblijven, willen wij een thuis zijn voor tieners die vaak geen thuis hebben.”

Doorzettingsvermogen

Een thuis voor jongeren, het klinkt herkenbaar. Daarnaast staat doorzettingsvermogen bij zowel de jongeren als de begeleiding centraal. GRIENTA is dus duidelijk geen willekeurig gekozen naam. “Het Italiaanse woord ‘grinta’ verwijst naar vastberadenheid, doorzettingsvermogen en een vasthoudende mentaliteit, vooral in moeilijke situaties. Het wordt vaak gebruikt in de context van sport,

waarbij het verwijst naar de eigenschap om hard te blijven werken en vechten, zelfs wanneer de atleet moe of uitgeput is. Het leek ons dus wel een geschikte naam voor ons project. Wij laten ook niet los als het moeilijk is.”

Dat De Triangel en Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen klaar zijn voor deze nieuwe uitdaging, is dus duidelijk. “We zijn twee organisaties met een verschillende achtergrond en een verschillend DNA, maar dat maakt het net interessant. Deze samenwerking geeft een mooie dynamiek op vlak van visie en identiteit. GRIENTA belooft dus een mooi project te worden om jongeren in nood een warme en veilige thuishaven te bieden.” (TB) –

Thuis

Ik voel me de laatste tijd heel erg thuis in mijn klas. We zitten nu al voor het vierde jaar op rij met dezelfde mensen in de klas en dat heeft ervoor gezorgd dat we elkaar niet alleen goed kennen, maar ook beter kunnen verdragen. De klas voelt aan als een grote vriendengroep en ik ga iedere dag met plezier naar school. Ten tweede denk ik meteen aan het Pluskamp van IJD Jongerenpastoraal Vlaanderen. Ook al zie ik die mensen maar één à twee keer per jaar, ik kan daar automatisch ‘thuiskomen’. We omschrijven onszelf dan ook als één grote familie. We zijn hecht en delen niet alleen activiteiten, maar ook diepgaande gesprekken over geloof en spiritualiteit met elkaar. Met de mensen van het Pluskamp heb ik een andere en diepere connectie dan met pakweg mijn schoolvrienden. Thuis, in de traditionele zin van het woord, voel ik me ook geliefd. Mijn gezin is warm en hecht en ik kom goed overeen met mijn ouders en mijn broers. Mijn ouders doen echt superveel voor ons. We hebben allemaal onze eigen drukke levens, maar toch vormen we samen een warm gezin waar ik erg dankbaar voor ben. Soms zie ik mijn thuissituatie als iets vanzelfsprekends, zonder goed te beseffen dat vele jongeren dat geluk niet hebben. Op momenten zoals deze beseft ik hoe goed ik het heb.

Het vuur van Don Bosco

BuSO Don Bosco Halle

Wie zijn jullie?

BuSO Don Bosco Halle is een school voor buitengewoon onderwijs opleidingsvorm 3. Hier worden jongeren met een licht mentale beperking of leerstoornissen (type basisaanbod) of jongeren met ernstige emotionele of gedragsproblemen (type 3) voorbereid om zelfstandig in de maatschappij te functioneren en te participeren. Daarbij streven we ernaar hen zo goed mogelijk te begeleiden in een warme en veilige omgeving.

Hoe brandt het vuur?

Het opvoedingsproject van Don Bosco hecht veel waarde aan assistentie: het tussen de jongeren zijn. Dat is hier ook zo. Het is meer dan ergens staan of 'bewaken'. Je probeert contact te maken met de leerlingen: je tussen hen begeven, een babbeltje hier en daar, actief meedoen ... Die manier van werken versterkt de band. We hebben veel kwetsbare leerlingen die in een moeilijke thuissituatie verkeren of op internaat verblijven. 's Ochtends kijken zij uit naar de start van de school omdat ze weten dat ze hier warm onthaald zullen worden. Zo'n band bouw je niet op door 'gewoon' een aantal uren les te geven. Daarmee komen we bij een ander belangrijk aspect: ons hecht personeels-team. Het is zó belangrijk om dit samen

te kunnen doen met leerkrachten, paramedici, secretariaatsmedewerkers, directie en TA's, want alleen ben je niets. 'Alleen ga je sneller, samen geraak je verder': een uitspraak van Don Bosco die hier brandend actueel is. Daarnaast zetten we ons net als Don Bosco in voor kwetsbare jongeren. Ik herken vooral zijn vechtersmentaliteit in onze school. We willen elke jongere een toekomst bieden, ongeacht diens beperkingen. Wij kijken naar de sterktes! Soms is de school de enige houvast voor een leerling. Wanneer een 14-jarige je vertelt dat ze niets meer te verliezen heeft, komt dat aan. Soms beseffen we het te weinig, maar door op dat moment in die jongere te blijven geloven, verander je een leven.

Wat is jullie droom?

- Dat vuur van Don Bosco brandend houden! Dat vonkje dat we elke dag voor onze leerlingen en voor elkaar kunnen zijn, moet blijven leven. We zijn geen zusters of salesianen, maar wel leerkrachten. En ook wij kunnen jongeren laten voelen dat we nabij zijn. Dat vonkje mag niet uitdoven.
- Hoewel we al erg op maat van het kind werken, willen we daar nog meer op inzetten. De uitval is in alle scholen groot en dat moeten we tegengaan. Ieder kind is anders en heeft een andere aanpak nodig. Daar correct mee omgaan, kan alleen door goed te luisteren, te communiceren en samen te werken met alle betrokken personen.
- Tot slot willen we tonen wie we zijn. Wij zijn dan misschien het kleine kapelletje aan de grote kerk, maar we zijn daarom niet minder. We moeten ons niet afschermen, maar net deel uitmaken van het grote geheel. Hoewel onze leerlingen anders zijn, moeten zij niet anders bekeken worden.

5 vormen van vasten die erg populair zijn

Veertig dagen voor Pasen start voor christenen de vastentijd. In deze periode onthoudt wie meedoet zich een tijdlang van het gebruik van bepaalde zaken zoals (ongezond) eten en drinken. Tijdens dit moment van inkeer en bezinning gaat men op zoek naar een betere omgang met zichzelf, de ander en God. Vasten lijkt voor velen een ver-van-mijn-bedshow, maar niets is minder waar. Heel wat soorten van vasten zijn tegenwoordig erg populair.

1. DIGITALE DETOX

De gemiddelde persoon spendeert dagelijks meer dan drie uur op zijn of haar smartphone. Tel daar nog de uren laptop, tablet of televisie bij en je komt al snel op duizelingwekkende cijfers. Tijdens een digitale detox kies je ervoor afstand te nemen van digitale apparaten en online activiteiten met als doel de negatieve effecten van overmatig gebruik van technologie te verminderen en op die manier een gezonder evenwicht te vinden tussen de digitale wereld en het echte leven. Kies je voor een digitale detox? Dan zal je bijvoorbeeld niet gamen, je sociale media pauzeren en je schermgebruik beperken.

2. KOOPSTOP

Een kras op je gsm, een jeans die een beetje versleten is of gewoon een leuke gadget bij 't passeren in de winkelstraat. We laten onze centen graag rollen en soms doen we dat misschien iets té snel. Een koopstop is een bewuste beslissing om gedurende een bepaalde periode geen nieuwe aankopen te doen, behalve essentiële behoeften. Het doel van een koopstop is om financiële discipline te beoefenen, onnodige uitgaven te beperken en bewuster te consumeren. Een koopstop kan op termijn ook leiden tot een duurzamere levensstijl, waarin je minder afhankelijk wordt van materiële bezittingen.

3. NEGATIVITEITSVASTEN

“Wat een sombere dag”, “Zo’n slecht weer!” of “Nee, sorry, daar heb ik echt geen zin in!” Vaak zijn we vrolijk, maar niet altijd. Bij negativiteitsvasten probeer je gedurende een bepaalde periode negativiteit te verminderen of te vermijden in je gedachten, woorden en acties. Het is een oefening om bewuster te worden van negatieve patronen, gedachten of gedragingen en om positiever te zijn. Het doel is niet alleen om negatieve uitingen te vermijden, maar ook om een bewustere en positievere levenshouding te ontwikkelen. Het kan een waardevolle oefening zijn voor persoonlijke groei, het verbeteren van relaties en het bevorderen van het algemeen welzijn.

4. INTERMITTENT FASTING

Intermittent fasting is een voedingspatroon waarbij je afwisselt tussen perioden van eten en niet eten. In plaats van te focussen op de voedingsmiddelen die je eet, richt intermittent fasting zich op het tijdsbestek waarin je eet. Deze vorm van vasten wordt vaak geassocieerd met gewichtsverlies, toch is het belangrijk om te benadrukken dat intermittent fasting niet voor iedereen geschikt is en vooral: dat mensen in vele vormen en maten bestaan. Daar hoeft niemand zich voor te schamen. Een gezonde geest is veel belangrijker voor een gezond lichaam!

5. MILIEUVASTEN

Klimaatverandering ... Het komt bijna dagelijks in het nieuws en ook in dit magazine kan je heel wat klimaatgerelateerde artikels lezen. Een duurzaam leven wordt steeds belangrijker en dat besef je als ‘milieuvaster’ maar al te goed. Je kiest ervoor om gedurende een bepaalde periode bewust milieuvervuilende activiteiten zoals autorijden, het gebruik van plastic wegwerpproducten of overmatige afvalproductie te vermijden. Deze vorm van vasten is gericht op het ecologisch bewustzijn en duurzaamheid. Dit heeft een positieve impact op het milieu en draagt bij aan een gezondere planeet. Milieuvasten kan er ook toe bijdragen dat je op een meer haalbare en realistische manier je persoonlijke ecologische voetafdruk vermindert.

Zo'n 40 jaar geleden startte de Spaanse missionaris Juan Linares in de Dominicaanse Republiek met het werk 'Canillitas con Don Bosco', een project waarmee hij een toekomst biedt aan kinderen die noodgedwongen de straat op moeten om te werken. Juans werk werd intussen vertaald naar een prachtige kortfilm, hij kreeg lof van de paus én er werd hem zelfs een medaille overhandigd door de vice-president van het land. Toch is zijn grootste prestatie naar eigen zeggen iets anders: "Dat ik hoop kan verspreiden."

Missionaris Juan Linares (80) strijdt al zijn hele leven tegen kinderarbeid

“Onaanvaardbaar dat miljoenen kinderen geen kind kunnen zijn”

De Dominicaanse Republiek: een prachtig eiland in het Caraïbisch gebied dat zich bevindt tussen Haïti en Puerto Rico. Genieten van heerlijke cocktails onder wuivende palmbomen aan parelwitte stranden. Dit alles omringd door tal van kleurrijke bloemenpracht en een hemelsblauwe zee. Kortom: de ideale vakantiebestemming. Breng zeker een bezoekje aan hoofdstad Santo Domingo!

Tot zover het droombeeld, tijd voor de realiteit. "Wat de landschappen betreft, is die omschrijving zeker niet gelogen", lacht salesiaan Juan Linares. "Anderzijds zijn er ook heel wat zaken minder rooskleurig. De Dominicaanse

Republiek is democratisch, maar er is best veel corruptie. Dat wil zeggen dat er best wat politici zijn die hun positie misbruiken om rijkdom te verwerven. Ze verrijken zichzelf waardoor slechts een minderheidsgroep van de bevolking kan ontwikkelen. Economisch gezien gaat het land er de laatste jaren op vooruit, maar dan spreken we opnieuw over diezelfde klasse. Het grootste deel van de bevolking leeft nog steeds in extreme ellende en armoede."

Aan het woord is een kenner, want ook al is Juan een Spanjaard, deze 80-jarige salesiaan vertrok reeds in 1964 als 20-jarige missionaris

naar de Dominicaanse Republiek. "Als jonge gast wist ik al snel dat ik missionaris wilde worden. Ik zag regelmatig missionarissen op televisie verschijnen en wist dat ik ook zo iets wilde doen. Toen ik salesiaan werd en aangaf dat ik naar de missies wilde, werd ik naar de Antillen (verzamelnaam van de eilanden in het Caraïbisch Gebied) gestuurd." De eerste jaren kreeg Juan de kans om verschillende werken te ontdekken. "Jeugdcentra, scholen, parochiewerk ... Ik werkte voornamelijk in het jongeren centrum van ons gemeenschapshuis. Voor onze activiteiten gingen we regelmatig de straat op. Toen ik merkte hoe mise-

Missionaris Juan Linares (rechts) trok reeds op 20-jarige leeftijd naar de Dominicaanse Republiek.

rakel het leven van vele jongeren in de buitenwijken van hoofdstad Santo Domingo eruitzag, gingen mijn ogen pas echt open. Ik wist dat ik er voor deze jongeren moest zijn.”

Cultuur van angst

En zo zag ‘Canillitas con Don Bosco’ in 1985 het levenslicht. “Honderden minderjarige kinderen trokken dagelijks de straten op om te gaan werken: schoenen poetsen, auto’s wassen, gebouwen poetsen ... Samen met twee vrijwilligers, universiteitsstudenten die in het jongerencentrum actief waren, deden we een onderzoek. Daaruit bleek dat deze jongeren niet naar

school gingen, niet konden spelen en dat hun gezondheid er zeer slecht aan toe was. Hun kindertijd was verdwenen, nog voor ze 16 jaar waren. Daar moesten we iets aan doen.” Maar dat was makkelijker gezegd dan gedaan. “Wanneer jongeren moeten stelen om te overleven, wordt er in de hele omgeving een cultuur van angst gecreëerd. Deze problemen waren dus zeer ernstig en moeilijk op te lossen. Je komt in een samenleving van criminaliteit en wantrouwen terecht. Niemand vertrouwt je en hulp wordt niet aanvaard. Toch bleven we erin geloven dat het mogelijk was om deze situaties aan te pakken door een goede ontwikkelingspedagogie

toe te passen. Uiteindelijk hebben we met Don Bosco in Turijn het perfecte voorbeeld. Ik moest dat voorbeeld alleen maar volgen en toepassen op de nieuwe realiteit van de wereld van vandaag.”

Hoop boven roem

Juan trok de straat op, vond collega’s, wekte steeds meer vertrouwen en kon beetje bij beetje steeds meer jongeren helpen. Dankzij ‘Canillitas con Don Bosco’ daalde het aantal werkende minderjarige kinderen in nog geen veertig jaar tijd van 500.000 naar 340.000. Een medaille van de vicepresident en een bezoek aan de paus waren zijn verdiensten. Al wil hij daar niets van weten. “340.000 is nog veel te veel”, blijft Juan kritisch. “Wereldwijd zijn er 160 miljoen minderjarige kinderen aan het werk en over deze problematiek wordt amper gesproken. Mijn grootste drijfveer is hoop, niet die medaille die in mijn kast ligt. Ik probeer positief te blijven en

Missionaris Juan Linares mocht met een van de hoofdrolspelers uit de documentaire zelfs op bezoek bij de paus.

- ▶ blijf hopen zolang ik kan. Maar deze doodgezwegen problematiek moet zichtbaar worden.”

Het is om die reden dat Juan wilde meewerken aan een documentaire van Misiones Salesianas, het salesiaanse missiebureau uit Spanje. “Ik mocht samen met enkele jongeren getuigen over het werk ‘Canillitas con Don Bosco’. Tijdens de opnames maakte ik tal van emotionele momenten mee: zo getuigden enkele kinderen bijvoorbeeld over hun 15-jarige vriend die vermoord werd.” Toch staan vooral positivisme en hoop centraal in de film. Zo is er bijvoorbeeld een reünie tussen Juan en de eerste *canillitas* – straattaal voor deze minderjarige kinderen die aan het werk zijn – die tot het werk toetraden. Intussen zijn zij allen volwassenen mannen met een goede job en een gezonde familie.

‘Breng me vreugde, God’

In één van de meest pakkende momenten van de documentaire zie

je de jonge Edwin bidden tot God: ‘Zorg voor mij en bescherm mij. Ook al kan U me geen geld brengen, breng me wel vreugde.’ Een minderjarig werkend kind, opgesloten in een quasi gedoemd leven, biddend tot een God die hem maar niet lijkt te helpen. “Deze kinderen lijken veroordeeld tot een hard leven zonder voldoening. Het is duidelijk dat de maatschappij hen niet geeft wat ze verdienen”, duidt Juan. “Het is precies daarom dat God zo’n belangrijke rol speelt. Dat gevoel van transcendentie in het leven, het goddelijke gevoel, is net wat hen wél nog hoop geeft. De wetenschap dat God barmhartig is en van de wereld een koninkrijk van vrede, liefde, rechtvaardigheid en welzijn wil maken, is voor hen een houvast. Het element geloof is dus ontzettend belangrijk voor deze kinderen.”

Ook al is Juan intussen 80 jaar, aan stoppen of terugkeren naar Spanje denkt hij niet. “Ik ben nog altijd

actief in Santo Domingo met als doel straatkinderen te reïntegreren in de maatschappij. Waarom zou ik terugkeren? Ik ben missionaris en zolang ik als missionaris kan werken, zal ik als missionaris werken. Ik dank God dat ik erin geslaagd ben om invloed te hebben in deze maatschappij. Dat ik belangrijke, welvarende mensen heb kunnen overtuigen van het belang van dit werk. Dat is ook mijn boodschap: negeer deze problemen niet. Soms demonstreren we voor onzin in vergelijking met dit. De wereld kan en mag niet toestaan dat 160 miljoen kinderen geen kind kunnen zijn.” (TB) — ✝

De documentaire
‘Canillitas’ kan je bekijken
via de QR-code of op
www.donbosco.be/media

De kracht van papier

Bart Decancq — provinciaal

Op de terugweg van Assel kon de muziek van NPO Klassiek mij niet echt bekoren. Mijn favoriete zenders waren nog buiten bereik en dus werd het NPO-radio 1. Wellicht ben ik de voorbije maanden wat minder opletend geweest en heb ik te veel tijd doorgebracht achter het scherm van mijn computer of van mijn *mobieltje* (ik was nog in Nederland). Maar vanaf 1 januari blijkt er bij onze noorderburen een richtlijn te bestaan dat tablets, smartphones en smartwatches – mits een paar uitzonderlijke uitzonderingen – uit het klaslokaal moeten blijven. Daarenboven kreeg ik de voorbije week op één of ander platform nog de Stravanger-verklaring onder ogen. Bijna tweehonderd wijze mensen uit Europa hebben onderzoek verricht naar de impact van al die schermen op de manier van lezen en teksten begrijpen. Ik keek altijd een beetje meewarig naar mensen die langere teksten nog steeds op papier wilden hebben. Nu geeft deze gewaardeerde studie aan dat als leerlingen een tekst willen begrijpen, onthouden en verdiepende vragen moeten beantwoorden over de inhoud van de tekst, het papier het wint van het scherm. Bij het lezen op papier maakt men onbewust een

soort plattegrond van een tekst of van de pagina's in het brein. Die plattegrond helpt om de weg terug te vinden of op zijn minst om hem niet kwijt te raken.

Nu de Digisprong het onderwijs beheerst en men verbaasd kijkt naar iedereen die nog een blad papier of een echt boek ter hand neemt, kwam ik in de verleiding om te denken dat ik dit reeds lang wist. Mijn brein heeft het

Door even te scrollen doorheen honderden bladzijden raak ik soms de weg kwijt

nodig om een overzicht te hebben van complexe teksten. Door even te scrollen doorheen honderden bladzijden raak ik soms de weg kwijt en vind die dan moeilijk terug. Wij volgen dikwijls de onderwijsinnovaties in Nederland... Als wij die onderwijsveranderingen invoeren, lijkt het of ze bij onze bureaus reeds zijn afgevoerd.

School

Op mijn school voel ik me echt op mijn plek. Eerst dacht ik eraan mijn broers naar Tervuren te volgen en voor hun school te kiezen, maar naarmate ik ouder werd, besepte ik dat die school niet bij mij paste. Ik waardeer vooral de kleinschaligheid van het Paridaensinstituut. Je bent er niet zomaar een nummertje, maar krijgt de kans om banden met de leerkrachten te smeden. Dat maakt niet alleen de lessen, maar het hele schoolgebeuren aangenamer. Wat mijn studies betreft, ben ik in het derde jaar overgeschakeld naar de richting Humane Wetenschappen. Ik heb

vrij snel gemerkt dat dat is wat me aanspreekt. Als ik op dit moment een job zou moeten kiezen, kies ik voor het onderwijs, liefst een basisschool. Een bureaujob is écht niets voor mij. Wat de toekomst van onze wereld en onze maatschappij betreft, ben ik eigenlijk best hoopvol. Ik zie veel potentieel in onze generatie en hoewel er veel uitdagingen zijn, geloof ik dat we verandering kunnen brengen. We moeten strijden voor wat we belangrijk vinden en vooral: gehoord worden. De grootste uitdagingen? Het klimaat, respect voor elkaar en de druk van sociale media.

Steeds vaker spelen sociale media een negatieve rol en beïnvloeden ze jongeren. Ik heb al die apps intussen uit frustratie van mijn gsm gesmeten ... We worden overrompeld door negatief of zelfs fake nieuws, wat een schadelijk effect heeft op onze verdraagzaamheid en ons mentaal welzijn. Dat zijn zaken die me zorgen baren. Er is op dat vlak wel een groeiend bewustzijn onder jongeren, maar er is nog werk aan de winkel.

"Ik ben Tarek. Acht jaar geleden vluchtte ik met mijn gezin voor de oorlog in Syrië. Het was niet veilig om in Aleppo te blijven en al helemaal niet voor onze kinderen. Uiteindelijk zijn we in Nederland beland, waar ik via de organisatie Welzijn Rijswijk de mogelijkheid kreeg om vrijwilligerswerk te doen. Omdat ik graag iets terug wilde doen voor de Nederlandse samenleving, greep ik die kans met beide handen aan. Don Bosco Rijswijk stond ook op de lijst van organisaties die vrijwilligerswerk aanbieden. Het maatschappelijk doel van Don Bosco sprak me direct aan en ik maakte een afspraak om kennis te maken. Ik werd daar zo hartelijk ontvangen door het team, daar ben ik nog steeds erg dankbaar voor! Ik twijfelde er dan ook geen moment over om op deze plek mijn talenten in te zetten als vrijwilliger. Er kwam ook al snel een taak naar voren die mij op het lijf geschreven is, want in een wat verlaten werkruimte vond ik een aantal fietsen die een opknap-

beurt nodig hadden. Deze fietsen worden aan Don Bosco Rijswijk gedoneerd en zijn bedoeld voor de kinderen om ermee te spelen op het terrein van Don Bosco. Er stonden ook fietsen voor volwassenen, die worden gebruikt door internationale vrijwilligers. In Syrië was ik architect en maakte ik bouwtekeningen voor allerlei projecten. Daar-

naast heb ik in mijn verleden veel praktische ervaring opgedaan in de montagetechniek. Voor het repareren van fietsen draai ik mijn hand dus niet om! Nog steeds sleutel ik met veel plezier aan de tweedehandsfietsen die

bij Don Bosco Rijswijk binnenkomen en maak ik ze gebruiksklaar voor de kinderen en jongeren. De Nederlandse taal is af en toe een flinke uitdaging, maar met een beetje hulp van gebarentaal en Google Translate komen we een heel eind (*lacht*). De huiselijke sfeer bij Don Bosco en de mogelijkheid om een steentje te kunnen bijdragen aan het welzijn van de kinderen die hier komen, zijn voor mij de belangrijkste redenen om dit werk te doen."

Tarek

“Ik ben een oude fiets die langzaam stond weg te kwijnen in het hok van Don Bosco Rijswijk. Niemand keek naar mij om en ik voelde mij erg eenzaam. Mijn remmen piepten, mijn banden waren plat en om eerlijk te zijn: ik voelde mij eigenlijk niets meer waard. Ik kon wel een beetje begrijpen waarom mijn vorige eigenaar mij had weggedaan. Ik was dan wel naar goed doel gebracht, maar ik had niet het gevoel dat iemand nog iets aan mij had. Groot was dan ook mijn verwondering toen ik op een dag door een vreemde man werd vastgepakt. Hij begon in een vreemde taal tegen mij te praten en hij klonk erg enthousiast. Uit zijn passie kon ik wel opmaken dat hij nog potentie in mij zag! Hij maakte allerlei gebaren en begon het hok op te ruimen waar ik stond te verpieteren. Het wandrek met sleutels en moeren werd in ere hersteld, de werkbank kreeg een opknapbeurt en de bezem ging over de vloer. Elke keer als deze man bij mij op bezoek kwam, leefde ik een beetje meer op en toen hij klaar

Fiets

was met opruimen, begon hij tot mijn verbazing volop aan mij te sleutelen. Mijn remmen werden gesmeerd, mijn banden opgepompt en ik kreeg zelfs een nieuw zadel! Langzaam maar zeker kwam ik weer tot leven. Regelmatig kwam er een hoofd om de hoek van de deur om te kijken of ik al bijna gebruiksklaar was. Zelfs de kinderen en jongeren zagen mij weer staan!

Nu loop ik weer als een zonnetje en bijna elke dag komt een internationale vrijwilliger me halen om van en naar Don Bosco Rijswijk te fietsen. Nog steeds moet ik mijzelf weleens prikken (niet in mijn band) om er zeker van te zijn

dat ik niet droom. Het is echt waar, ik kan weer meedoen! Soms nemen kinderen mij stiekem eens vast om te proberen of ze al op mij kunnen fietsen, maar meestal blijkt dat ze nog even moet wachten tot ze iets groter zijn (*grinnikt*). Voor het eerst in een lange tijd voel ik weer dat ik waardevol ben en iets kan bijdragen aan het werk dat Don Bosco Rijswijk voor jeugd en jongeren doet.” (AH)

Jongerenwerker Fatih De Vos (37) uit tv-programma 'Zorgen voor mama'

“Als kind van verschillende culturen voelde ik me nergens thuis”

‘Le cul entre deux chaises’ noemt hij zichzelf, de persoon die nergens thuishoort. De jeugd van jongerenwerker Fatih De Vos was allesbehalve een pretje. Als kind groeide hij op in ‘t Rabot, een sociale wijk in Gent. Daar woonde hij samen met zijn alleenstaande Vlaamse moeder, terwijl hij zijn Turkse vader amper zag. Een groot deel van de familie wilde zelfs niet weten van ‘bastaardkind’ Fatih. “Ik heb pas vele jaren later beseft dat het eigenlijk een voordeel was om tussen twee werelden op te groeien.”

Met bovenstaande informatie in mijn achterhoofd is mijn verbazing best groot wanneer ik in het tv-programma ‘Zorgen voor mama’ zie hoe Fatih erin slaagt kwetsbare jongeren die in armoede leven weer op het juiste pad te krijgen. ‘Dat is een verhaal voor het magazine’, denk ik bij mezelf en enkele weken later zit ik tegenover Fatih in een lokaaltje in Don Bosco Zwijnaarde. “Ik moest hier toch zijn,” vertelt hij met een knipoog, “want tijdens de pauze geef ik een workshop hiphop aan leerlingen van het vijfde en het zesde middelbaar.”

Kind van nomaden

Het is nog vroeg en hier en daar bevestigt een plotse geeuw wat ik reeds dacht afgelezen te hebben uit Fatihs ogen. Hij is moe. “Mijn werkdagen zijn erg divers”, steekt Fatih van wal. “Deze dag is eigenlijk een goed voorbeeld. Straks moet ik hier een workshop geven, daarna heb ik een vergadering over een uitwisselingsproject met jongeren uit de Braziliaanse favela’s

(sloppenwijken) en vanavond ga ik optreden in een andere school. Tussendoor ben ik ook nog bezig met een muziekproject in een gevangenis. Mijn job is dus redelijk divers. (lacht) Wel fijn, want ik heb variatie nodig. Ik ben een kind van nomaden. Mijn vader was een Turkse nomade, dus dat nomadenbloed zit in mij. Ik wil altijd onderweg zijn. Je zal me niet snel tien jaar dezelfde job zien doen. Natuurlijk heeft dat ook zijn nadelen: zo zit er weinig structuur in mijn job en is het best vermoeiend.” Een geeuw volgt. “Mijn excuses.”

Excuses aanvaard. Dat Fatih een bezige bij is, viel me al op toen ik het internet doorzocht. Jongerenwerker, hiphopartiest, socioloog ... “Toch is er een duidelijke rode draad in wat ik

doe”, beweert Fatih. “Engagement! Door mijn jeugd heb ik reeds van kinds af aan voeling met alles wat te maken heeft met sociale problemen en het sociale weefsel van een stad. Het is mede daardoor dat ik op latere leeftijd sociologie ben gaan studeren. Zo ben ik dan weer ▶

“Je zal me niet snel tien jaar dezelfde job zien doen”

Fatih is ook een fervent lezer: "Als ik een interessant boek zie, koop ik het meteen."

in het jeugdwerk gerold en intussen was ik ook al met hiphop bezig. Mijn sociologische achtergrond en passie voor muziek heb ik gecombineerd in maatschappelijke betrokkenheid. Het is niet dat ik als jonge gast reeds dacht: 'Later wil ik met jongeren werken!' Dat is zo gegroeid. Naarmate de tijd vorderde, voelde ik dat ik dit leuk vond. Ik ben iemand die veel energie haalt uit goed doen voor anderen. Ik ben gelukkiger als ik een cadeau kan geven dan wanneer ik er een krijg, zeg maar. Ik haal daar enorm veel voldoening uit. Dat houdt me jong!"

Identiteitscrisis

Over jong gesproken ... We gaan 37 jaar terug in de tijd. Fatih wordt geboren als kind van een Vlaamse moeder en een Turkse vader. Vader is er niet vaak, moeder blijft achter. Voor Fatih het begin van een heuse identiteitscrisis. "Ik heb die situatie altijd als probleem beschouwd, terwijl dat eigenlijk nergens voor nodig was", zucht hij. "Ik groeide op tussen twee werelden en voelde me nergens thuis. Ik was geen Vlaming, maar ook geen Turk. Ik voelde me nooit honderd procent aanvaard, wist niet wie ik was

"Ik voelde me nooit honderd procent aanvaard"

en ging altijd op zoek naar erkenning. Intussen heb ik beseft dat het juist een voordeel was om tussen twee werelden op te groeien en dat ik een voorsprong heb op andere mensen. Ik wil daarmee niet elitair klinken, maar ik denk dat die identiteitscrisis, dat opgroeien tussen twee culturen, me op latere leeftijd veel voordelen heeft opgeleverd. Ik heb geïnvesteerd om beide werelden te leren kennen en begrijpen en heb daardoor een groot empathisch vermogen ontwikkeld. Als kind vroeg ik me af of ik nu Turk of Belg was en die vraag werd me ook vaak gesteld. Intussen beseft ik dat ik beiden ben. Niet half en half, maar volwaardig het een en volwaardig het ander. Culturen clashen niet, maar vullen elkaar aan."

Dat merkt Fatih ook op vlak van religie. "Mijn moeder was katholiek,

mijn vader moslim", verduidelijkt hij. "Ik ben dus katholiek opgevoed, ben later meer in de richting van de islam gegaan en intussen ben ik vooral humanist. Ook op dat vlak heb ik beseft dat al die normen en waarden eigenlijk heel gelijklopend zijn. Die verhalen zijn in feite dezelfde verhalen. We moeten stoppen met steeds te focussen op de verschillen; laat ons juist eens kijken naar wat we gemeen hebben met elkaar. Of het nu gaat om mensen, religie, identiteit of ideologie. Wereldwijd zijn er een aantal gemeenschappelijke kenmerken die inherent zijn aan de mensheid en die culturen of religies overstijgen. We hebben veel meer gemeen met elkaar dan wat ons onderscheidt. Dat klinkt idealistisch, maar dat mag. Dat moet zelfs! Als we ons idealisme verliezen, kunnen we er beter mee stoppen."

“Wees een vriend van de jongeren”

Zorgen voor mama

Zijn idealisme zal Fatih niet snel verliezen; dat zie je ook in het tv-programma ‘Zorgen voor mama’. Daarin biedt presentatrice Kristel Verbeke hulp aan gezinnen die in armoede leven. Fatih neemt het luik ‘jongeren’ grotendeels op zich. Het is vertederend om te zien hoe hij erin slaagt deze gekwetste jongeren weer hoop te geven. “Enerzijds heeft dat natuurlijk te maken met de situaties die ik als kind heb meegemaakt. Ik herken de eenzaamheid en de worstelingen van deze jongeren maar al te goed”, vertelt Fatih. “Anderzijds ben ik altijd al sociaal erg vlot geweest en ben ik heel laagdrempelig in omgang – best raar om over jezelf te zeggen. (lacht) Ik communiceer altijd met mensen op gelijke hoogte. Als ik met een jongere babbel, op school, tijdens het tv-programma of in een gevangenis, zie ik die als gelijke. Ik leer van hen en zij leren van mij. Er gaat geen specifieke pedagogie of theoretisch kader achter mijn aanpak schuil. Ik bekijk het puur vanuit mijn persoon en mijn expertise.”

Toch waag ik me aan een poging: hoe zou je de Fatih-pedagogie omschrijven? “Hmm ... (denkt na) Ik denk dat er een aantal elementen belangrijk zijn: je eigen kwetsbaarheid tonen, jezelf niet boven de ander plaatsen, een vriend zijn en je empathisch opstellen. Natuurlijk moet je ook wel de professionele reflex hebben, maar zolang dat niet nodig is, probeer ik gewoon vriend te zijn. Dat zou ook mijn tip aan leerkrachten en opvoeders zijn: die jongere die problematisch gedrag vertoont, heeft vaak een zware rugzak. Dat gedrag is zijn of haar schreeuw om aandacht. Ik snap dat kwaad worden de eerste reactie is, maar daarna moet er een belletje rinkelen: hier zit meer achter. Wees een vriend voor die jongere.”

Het belletje rinkelt, maar letterlijk deze keer. Pauze! ‘Interviewer out!’ of hoe zeg je dat in jongerentaal? Ach, dat laat ik aan Fatih over. Gelukkig dat ik geen workshop moet geven. (TB) – ✂

Speelplaats

In mijn vrije tijd ben ik voornamelijk bezig met muziek en dans, twee passies die ik al meer dan tien jaar beoefen. Ik doe vooral aan moderne dans en jazz en speel dwarsfluit in de harmonie van ons dorp. Muziek zit verweven in onze familie en brengt ons ook dichter bijeen; zo maken we regelmatig muziek met elkaar. Naast mijn ‘muzikale’ hobby’s ben ik actief als animator op het speelplein van de gemeente en ga ik regelmatig helpen in de kinderopvang op de school van mijn papa. Als daar helpende handen nodig zijn, worden wij ingeschakeld als vrijwilligers. Zoals ik eerder al zei: ik vind kinderen geweldig! De fantasie van hun jonge geesten boeit me enorm. Zoals je kan merken, is mijn leven behoorlijk druk, maar daar geniet ik van. Het contact en de samenwerking met anderen maakt me gelukkig. Dans is dan weer mijn fysieke uitlaatklep en geeft me het gevoel van vrijheid. Naast deze activiteiten heb ik ook wel nood aan rust. Momentjes voor mezelf waarin ik mijn creativiteit de vrije loop laat: schilderen, schrijven, zingen, een boek lezen ... Ja, zelfs wanneer ik niets te doen heb, wil ik toch bezig zijn. Stilzitten is niets voor mij. Het evenwicht tussen hobby’s en ‘me-time’ vind ik echter wel belangrijk. Soms moet je gewoon even niets plannen en genieten van de rust.

- **HEVERLEE** Herken je de gezichten? Het zijn salesiaan Dieter en Bosco Base-vrijwilliger Maarten. In hun nieuwe podcast 'Ge gelooft 't nie' gaan ze in gesprek over het geloof. Maarten vuurt de vragen af, Dieter beantwoordt ze met plezier.

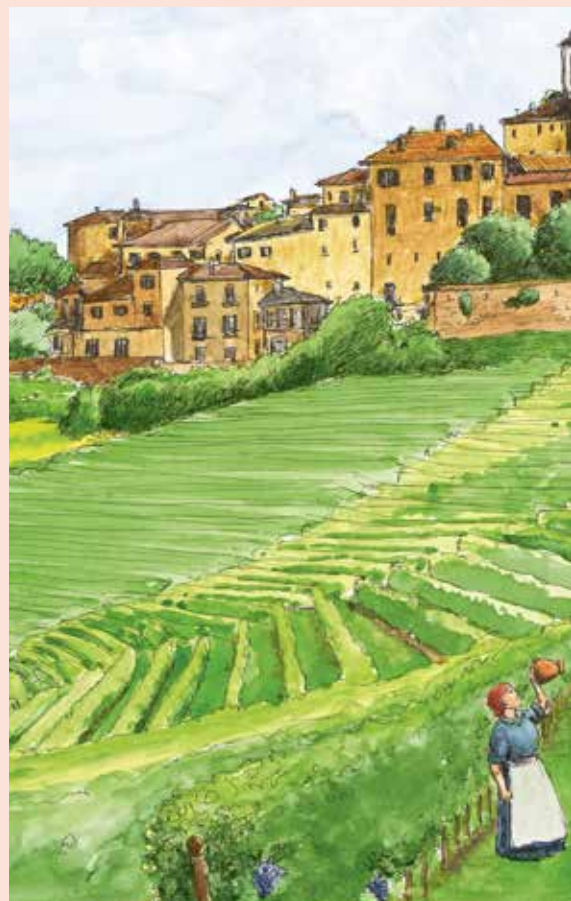
- **HELCHTEREN** Op 31 januari werd in Kleuterschool Klim-Op het feest van Don Bosco gevierd! De hele maand januari mocht Doll Bosco in alle klassen mee knutselen, tekenen en spelen.

- **HECHTEL** Toen aan de zesdejaars van Don Bosco Hechtel werd gevraagd om een theaterstuk van Shakespeare creatief te benaderen, kwamen ze blijkbaar al snel uit bij 'Cakespeare'. Ze herwerkten Hamlet tot een prachtige taart.

- **RIJSWIJK** Trouwe bezoeker Selina maakte een kleurrijke samenvatting van het Winterkamp in Don Bosco Rijswijk. Welke activiteiten herken jij?

BRUSSEL VIA Don Bosco startte een samenwerking met kunstenaar Carl Cash; een Brusselse artiest met Zweeds-Zimbabweanse roots. Samen trokken ze naar de Don Boscoschool in Sint-Pieters-Woluwe en een in Cotonou (Benin). Daar hielp Carl Cash 24 leerlingen bij het schilderen van zelfportretten. Die werden gecombineerd tot een uniek collectief werk, 's werelds eerste foto van een wereldklas.

HALLE De derdejaars en Se-n-Se-leerlingen van de houtafdeling van Don Bosco Halle maakten sleutelhangers voor De Warmste Week. Deze werden verkocht aan leerkrachten, leerlingen en schoolpersoneel en brachten maar liefst € 800 in het laatje.

OUD-HEVERLEE Naar aanleiding van haar 25-jarig bestaan lanceerde Don Bosco Vorming & Animatie het boek 'Sempre Avanti!', een beeldverhaal dat je meeneemt op een inspirerende reis door het leven van Don Bosco. De prachtige tekeningen in dit boek werden gemaakt door Kürt Maes.

Zinplek

Geloof ik? Ja! Geloof is een belangrijk aspect van mijn leven waar ik uren over kan praten. Mijn opvoeding heeft hier een grote rol in gespeeld. Mijn papa heeft lang bij IJD gewerkt en was ook leerkracht godsdienst. Ook mijn grootouders en mijn mama vonden het belangrijk dat bepaalde waarden en manieren uit het christendom aan ons werden doorgegeven. Reeds van jongs af aan werden mijn broers en ik op een leuke, levendige en vooral ongedwongen manier ondergedompeld in het geloof. Zo werd er voorgelezen uit de (kinder)bijbel, gingen we mee op Pluskamp, enzovoort. Zo heb ik het geloof op de meest mooie manier leren kennen. Geloof draait voor mij dus vooral om verbondenheid tussen mensen: het brengt mensen samen. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de Wereldjongerendagen waar ik vorige zomer deel van mocht uitmaken. Daar draait het voor mij om: het geloof beleven met anderen. Dat vind ik waardevoller dan het theoretische aspect. Versta me niet verkeerd, de Bijbel heeft interessante verhalen, maar ik kan er niet tegen dat sommige mensen niet snappen dat het om symbolische

lessen gaat. Dat is best vermoeiend. Vroeger probeerde ik mezelf nog te 'verdedigen' en anderen te overtuigen van de waarde van het geloof, maar dat doe ik intussen niet meer. Wanneer je iemand gelovig ontmoet, heb je automatisch een soort van connectie die je niet meer moet leggen: "Ah, jij ook?!" Het samenbrengen, het leren van elkaar, het delen met mensen ... Dat is wat het geloof mij heeft gegeven en dat is wat ik zo krachtig vind. Eerlijk? Ik geloof niet echt in die man daarboven in de wolken die God heet. Dat is voor mij ook niet wat het geloof inhoudt. Het draait echt om die verbondenheid en om datgene wat ik voel wanneer ik bij andere gelovigen ben. Naast gelovig noem ik mezelf ook christen. Ik ben als christen opgevoed en opgegroeid en dat zijn de waarden waarin ik me herken. Ik kijk wel graag naar de waarden van andere godsdiensten. Ik vind het bijvoorbeeld superinteressant om de verschillen en gelijkenissen te zien. Dat inspireert me. De levenswijsheden van het boeddhisme, de toewijding van moslims, de tradities in het jodendom ... Prachtig!

Sudoku

Vul de puzzel zo in dat in elke rij, elke kolom en elk blok van 3×3 vakjes de cijfers 1 tot en met 9 een keer voorkomen.

6					4	5		
			7			8		
			2	9			7	1
4	8	1			2			6
						1		
		3						
	6	9						3
		7					2	
5					3			

Marcel De Meulenaere

Salesiaan van Don Bosco
°26-04-1938 †21-11-2023

Rika Smits

Zuster van Don Bosco
°08-12-1928 †26-11-2023

Pol Feyen

Salesiaan van Don Bosco
°19-08-1941 †12-12-2023

Bert van Balkom

Salesiaan van Don Bosco
°15-10-1937 †20-12-2023

Guido Tielemans

Salesiaan van Don Bosco
°09-11-1939 †07-01-2024

Maria Robert

Zuster van Don Bosco
°10-02-1938 †19-01-2024

WEBSHOP

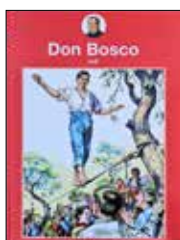
Don Boscospel € 20

Sempre Avanti! € 22

Jezus van Nazaret € 12

Don Boscostrip € 15

Deze vrijdagavond € 7,5

Bestellen?

Deze prijzen zijn exclusief verzendkosten.
Meer info of bestellen? Dat kan in Vlaanderen via
www.donbosco.be/webshop of
centrale.propaganda@donbosco.be en in
Nederland via www.donbosco.nl/webshop of
donboscowerken@donbosco.nl.

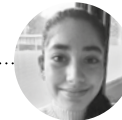
Joke (17)

Maren (17)

Giovanna (16)

Kevyn (19)

Wat zegt ons panel?

Liggen jullie wakker van het klimaat?

Maren: Toch wel. Ik gebruik bijna altijd een drinkbus, kies voor een brooddoos in plaats van plastic zakjes en koop milieuvriendelijke rietjes. Wel de metalen variant, want aan kartonnen rietjes heb ik een hekel. Die worden helemaal week als je ze gebruikt. *(zucht)* Daarnaast verplaats ik me vooral met het openbaar vervoer, met de fiets en te voet. Een bewuste keuze voor het klimaat? Niet helemaal. Ik geniet gewoon van zo'n ochtendwandeling naar school.

Joke: Mijn situatie is gelijkaardig: ik probeer kleine dingen te doen zoals afval sorteren en biologische producten kopen. Daarnaast heb ik ook eens meegedaan aan een klimaatmars. Wanneer ik zelfstandig ga wonen, wil ik echter nog bewuster met het klimaat bezig zijn. Nu heb ik het gevoel dat ik veel dingen niet zelf kan beslissen. Ik kies thuis bijvoorbeeld niet welke boodschappen er gedaan worden.

Giovanna: Zelf ben ik niet zo bezig met het klimaat. Ik hoor er wel veel over en weet dat het slechter gaat, maar ik heb het gevoel dat ik hier alleen niet veel aan kan veranderen.

Kevyn: *(denkt na)* Ik zit er zo'n beetje tussenin. Ik weet dat de klimaatverandering ernstige gevolgen heeft en sta daar soms bij stil, maar ik doe er eigenlijk niet veel aan. Ik probeer wel zo goed mogelijk te recyclen en te sorteren, maar ik denk dat dat de *bare minimum* is en dat ik meer kan doen.

Maren: Nog even terugkomen op wat Giovanna zegt, want veel mensen denken zo. Als individu voel je je machteloos. Anderzijds: miljoenen mensen zijn ervan overtuigd dat "hun auto er niet toe doet", maar als al die mensen wél voor het klimaat kiezen, zouden er miljoenen auto's minder zijn. Los daarvan ben ik zeker ook niet perfect. Ik koop bijvoorbeeld wel eens producten bij online winkels waarvan ik weet dat ze op ecologisch vlak onverantwoord zijn.

Joke: Daar probeer ik bijvoorbeeld wel op te letten. Ik zal nooit op die websites bestellen en ga steeds meer naar tweedehandskledingwinkels. Daarnaast probeer ik mijn kleren ook langer te dragen. Maar natuurlijk koopt niemand altijd 100 procent milieubewust, dat is quasi onmogelijk en vooral te duur. Het leven moet ook nog betaalbaar blijven.

Kevyn: Nu haal je iets aan dat mij dwarszit: de prijzen. Als ik het geld had om altijd duurzame producten te kopen, zou ik dat natuurlijk doen, maar het verschil in prijs is vaak erg groot. Voor sommige families is het op financieel vlak gewoonweg onmogelijk om altijd voor de ecologisch verantwoorde variant van een product te kiezen ...

Giovanna: Ik weet ook niet of dat zoveel zou veranderen aan de klimaatverandering. Ik begrijp dat we allemaal ons steentje moeten bijdragen en zoveel mogelijk met een duurzame bril moeten kijken naar wat we doen, maar anderzijds heb je ook de grote, vervuilende bedrijven. Die 'grote vervuilers' zouden toch wat meer actie mogen ondernemen? Zij zijn de grootste vervuilers van de planeet en zouden juist een voorbeeld moeten zijn. Als er op dat vlak niets verandert, vrees ik dat onze 'kleine' bijdragen hun effect zullen missen.

Maren: Soms lig ik echt wakker over zulke dingen ... Dus om op de vraag van hierboven te antwoorden: ja. *(lacht)* Dan lig ik in bed en gaan mijn gedachten alle kanten uit: ja, grote bedrijven zouden meer op het klimaat moeten inzetten, maar anderzijds: als bijvoorbeeld auto's verdwijnen, verdwijnen die bedrijven ook. Waarom zouden zij dan in hemelsnaam voor het klimaat kiezen? Op die momenten lach ik mezelf uit en denk ik: 'ga toch slapen!' Maar je ziet: het komt uiteindelijk wel van pas, hé!

Veranderingen hebben tijd nodig. Jaarlijks ga ik een dagje met vrienden zeilen op de Noordzee. Ik heb niet de nodige brevetten of kennis om de boot voor de wind te leggen of om te laveren, maar er zijn kenners aan boord. Bij een onstuimige zee ben ik blij dat zij door de jaren heen de nodige ervaring hebben opgebouwd om de situatie onder controle te houden. Zij weten hoe ze de wind in de zeilen krijgen of welke koers ze moeten aanhouden. Op hun aangeven trek ik aan de juiste lijnen om de zeilen te besturen. Als het veilig genoeg is, sta ik graag achter het stuurwiel. Ik hou de boot op koers met kleine bewegingen. Het is even wennen; in tegenstelling tot een wagen reageert de zeilboot met enige vertraging op de stuurbewegingen. Bruske bewegingen zijn uit den boze! Het stuurwiel plots omgooien, brengt de zeilen helemaal in de war en de boot dreigt dan stuurloos te worden. Veranderingen volgen dezelfde logica. (BD)

Een thuis voor jongeren.